

РЕЦЕНЗІЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ
ГАЛИНИ ПОРТЕЧКО
"ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ЧЕСЬКИХ ТА
УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИЧИХ ТЕКСТІВ"

Однією з життєво важливих сфер діяльності людства є ділова. Офіційно-діловий стиль сучасної української мови, з огляду на відомі історичні факти, певний час розвивався тільки як епістолярій приватного характеру, оскільки український народ не мав своєї державності й українська мова в тих імперіях, до складу яких входили українські землі, офіційною владою взагалі не визнавалась як мова діловодства. Проте інтенсивний розвиток художнього стилю, кодифікація норм літературної мови заклали добре підґрунтя для розвитку офіційно-ділового стилю, як тільки з'явилися для цього належні умови — утворення в 1918 році Української Народної Республіки. На жаль, цей процес з відомих політичних причин було перервано. Офіційно-ділове життя української мови в УРСР всіляко обмежувалося, допускалося тільки для вигляду.

У зв'язку з проголошенням 1991 року України незалежною самостійною державою максимально зросла роль офіційно-ділового стилю української мови, що обслуговує суспільне, громадське і державне життя громадян усієї країни. За останні роки суттєвих змін зазнала терміносистема, зокрема в галузі юриспруденції. Отож, бакалаврське дослідження Галини Портечко, присвячене проблемним моментам перекладу українсько-чеських юридичних текстів, безперечно актуальне і викликає неабиякий інтерес.

Робота добре скомпонована, структура її чітка, логічна. Студентка вправно обґрунтувала вибір теми, чітко окреслила мету і завдання роботи.

Заімпонувала нам теоретична частина, структура та наповненість якої свідчать про належну теоретичну підготовку авторки. Здійснений нею екскурс в історію розвитку українського та чеського перекладознавства дозволив не лише з'ясувати спільне й відмінне в обох національних традиціях, але й виокремити специфічні впливи на формування обох правничих систем, а отже й їхню мову. Аналіз мови юриспруденції, сучасної юридичної термінології, лінгвістичних особливостей адміністративно-правового підстилю дозволив логічно перейти до проблем перекладу. Гадаємо, в межах цієї частини роботи корисно було б також порівняти систему підстилів офіційно-ділового стилю української та чеської мов, що ще б увиразнило лінгвістичну специфіку правничого жанру кожної з них.

Наступну частину праці присвячено безпосередньо проблемі юридичної термінології. Беззастережно згоджуємося із запропонованим Галиною

Портченко ракурсом її розгляду. Проте, вважаємо, що праця б лише виграла від того, якби, окрім класифікації мовних шаблонів, кліше Міхала Томашека, було запропоновано бодай ще кілька, зокрема традиційних для українського мовознавства.

Цікавою у запропонованому студенткою аспекті видається нам проблема перекладу юридичної термінології: розгляд особливостей пошуку адекватних форм термінів вдало поєднано зі специфікою перекладу в межах офіційно-ділового стилю, зокрема його терміносистеми. Побіжно зачеплене питання перекладу власних назв, на нашу думку, при подальших студіях варто розширити і доповнити, оскільки в офіційно-діловому стилі, окрім антропонімів, уживаними є також топоніми, прагматоніми і, звичайно, фірмоніми. Саме останні нерідко створюють чималі труднощі при перекладі.

Безперечною родзинкою цієї частини праці є розгляд дублетних форм юридичних термінів. Студентка розглядає причини їх виникнення з урахуванням соціолінгвістичних та культурологічних чинників, торкаючись навіть проблеми існування фонетичних варіантів.

У практичній частині роботи дослідниця продемонструвала вміння грамотно аналізувати фактичний матеріал, що уможливило сформулювати власні поради для перекладачів у галузі юриспруденції для досягнення адекватності тексту перекладу текстові оригіналу. Так, віднайдені нею приклади некоректного перекладу в чесько-українському юридичному словнику (2009) засвідчили, на її думку, не лише потребу паралельно звертатися до фахових термінологічних словників, але й до матеріалів з інтернету, порадою а чи й коректурою фахівця-юриста, узгоджувати остаточний текст із замовником перекладу.

Висновки до бакалаврської праці логічно її підсумовують.

Текст роботи добре вичитаний, є лише поодинокі друкарські огріхи: так, наприклад, на стор. 6 не вказано кількість глав, лапки всередині слова на стор. 16.

Вважаємо, що рецензоване дослідження відповідає вимогам, які ставляться до робіт такого типу, виконане на доброму рівні, доволі перспективне, має безперечне практичне значення і заслуговує оцінки "відмінно".

У Празі, 19.6.2009

Доцент,
кандидат філологічних наук
Наталія Колесник